

CALEA MĂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Lăsați copiii să vină la Mine...

Odată cu deschiderea noului an școlar, intervine „procesul” interogativ de a opta sau nu pentru ora de religie. În spațiul public românesc, animat (doar) de talk-show-urile radio-tv, la care se adaugă și forumurile diverselor site-uri, se problematizează pe marginea prezenței orei de religie în școală. Deciziile date de autorități fac referire la necesitatea ca părinții copiilor să-și exprime opțiunea la începutul ciclului educațional.

Despre resorturile sufletești ale prezenței educației religioase la copii se exprimă clar părintele Stăniloae: „Copilul are nevoie și de o formație religioasă... Dacă nu i se oferă un temel pentru intuiția sa religioasă, el nu va putea să o adâncească. Fără educație religioasă el rămâne pradă fanteziei sale; dar aceasta nu este de ajuns.” Evidențiem aici și faptul că mediul în care cresc aceștia este unul plin de imagini, de pe diversele device-uri care-i înconjoară pe copii, iar acesta le creează diverse dependențe și le structurează mintea după tiparele unei culturi ne sau anti creștine. De aici apare și întrebarea: ce dorim să devină copiii noștri?

Din punct de vedere social, Mihaela Bărbuș afirmă că: „Oamenii nu sunt în primul rând entități definite juridic, de aceea, când fac alegeri care privesc viața publică, trebuie să înțeleagă impactul acestora dincolo de definițiile date de reglementări. Pentru cetățenii care pot să se gândească și să dezbată în termeni de bine și rău, nu doar de permis și interzis, binele comun este un bine moral, nu doar bunăstarea majorității pentru o anumită perioadă. Fără educație morală, este inutil să ne așteptăm că se va reduce numărul celor care fraudează sau abuzează de legi sau să credem că solidaritatea dintre noi va fi destul de puternică încât să respingă o agresiune străină (de care se vorbește din ce în ce mai mult, nu doar ca ipoteză teoretică).”

Astfel, educația religioasă, de factură creștină, ajută la consolidarea unui stat în care libertatea și responsabilitatea socială clădesc o societate democratică, în care și prin care fiecare persoană se poate dezvolta armonios

Resortul cultural al prezenței educației religioase este bine identificat de bine

Pr. Filip ALBU

PREDICA

Taina Crucii

Duminica după înălțarea Sfintei Cruci

„Și chemând la Sine mulțimea, împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie. Căci cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul Său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va scăpa. Căci ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul? Sau ce ar putea să dea omul, în schimb, pentru sufletul său? Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat și păcătos, și Fiul Omului Se va rușina de el, când va veni întru slava Tatălui său cu sfinții îngeri. Și le zicea lor: Adevărat grăiesc vouă că sunt unii, din cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, până ce nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu, venind întru putere” (Marcu 8, 34-38 și 9, 1).

Începutul anului bisericesc aduce două sărbători ce reprezintă două evlavii ale Bisericii: evlavia față de Maica Domnului și față de Sfânta Cruce. Nu-l putem despărți pe Hristos de Maica Sa și nici pe Hristos de lemnul Sfintei Cruci, pe Care S-a jertfit pentru mântuirea noastră. Duminica de după Înălțarea Sfintei Cruci ne sintetizează prin intermediul unor afirmații scurte esența tainică a moștenirii Împărăției Cerurilor.

În al treilea an al activității Sale publice, cu puțin timp înainte de Schimbarea la Față, Hristos explică ucenicilor că slujirea Lui e legată de moarte pe Cruce, dar și de faptul că după trei zile va învia. Ucenicii nu erau încă pregătiți pentru astfel de evenimente. Se poate constata aceasta din reacția lui Petru. Când a auzit că Domnul se va sui în Ierusalim ca să se răstignească, chemându-L deoparte I-a zis: „Fie-Ți milă de Tine să nu Ți se întâmple Ție aceasta!” (Matei 16, 22). Reacția promptă a lui Hristos: „Mergi înapoia mea, satano!” reliefează faptul că în această clipă ucenicul se asemena diavolului. Cu aceleași cuvinte S-a adresat Mântuitorul diavolului când a fost ispitit în pustia Carantaniei.

Chemarea mântuitoare adresată nouă tuturor conține lepădarea de sine, de eul care poate reprezenta cu adevărat un tiran periculos. Lepădarea acestui sine rătăcit, cu toate patimile și păcatele presupune lăsarea unei mari greutate care supune și chinuiește omul. Lepădarea

de sine trebuie înțeleasă nu ca o lepădare de personalitatea sa, de identitatea sa și de responsabilitatea față de societate și familie, ci de lepădarea de egoismul care aduce în prim plan acel eu care se dovedește a fi esența tuturor acțiunilor personale (eu am făcut, eu am gândit) din care se nasc mândria, orgoliul și slava deșartă. Lepădarea de sine presupune ieșirea din sfera păcatului, a invidiei și a egoismului și practicarea virtuților care îl apropie pe om de Dumnezeu. Omul trebuie să conștientizeze că trăiește într-o colectivitate și că este responsabil față de semenii săi. Lepădând eul, omul este invitat la virtutea smereniei. Cei orgolioși, mândri și egoiști nu sunt plăcuți înaintea lui Dumnezeu. Îndemnul Apostolului Pavel: „și Hristos să Se sălășluiască, prin credință, în inimile voastre” (Efeseni 3, 17) îl face pe omul altruist să se apropie de semenii săi, să-i iubească la fel ca pe sine. Îndemnul de a iubi aproapele ca pe sine reprezintă în fapt lepădarea de sine. Lepădarea de sine nu este o condiție a urmării lui Hristos ci o consecință vizibilă că omul îl urmează pe Hristos. Cine-l urmează lui Hristos s-a lepădat deja de sine.

Cea de-a doua consecință a urmării lui Hristos este asumarea Crucii. Hristos nu ne obligă să ne răstignim de dragul Său, dar dacă-L iubim ne vom răstigni, vom ridica propria cruce și-L vom urma.

Continuare în pagina 2

Pr. Adreian HANȚIU

Din sumar

► Misterul credinței
pagina 2, Prof. Amalia Stana.

► Știri
pagina 4

Taina Crucii

Urmare din pagina 1

Avva Pimen spunea: „voia noastră este ca un zid de piatră între noi și Dumnezeu”. Cu cât ne urmăm propria voință, cu atât ne depărtăm de Dumnezeu. Pentru a ne apropia de El, trebuie să ținem mereu voia Sa. Răstignindu-ne voia proprie, care nu e în acord cu voia lui Dumnezeu, înlăturăm zidul pe care-l ridicăm între noi și Dumnezeu. Crucea personală este o chemare la asumarea vieții aici pe pământ, dar să nu uităm că suntem chemați să creștem zi de zi printr-o invitație la nașterea din nou: „fiți desăvârșiți”.

În înțeles popular crucea înseamnă și suferință. În suferință omul înțelept se roagă lui Dumnezeu asemeni Sfântului Apostol Pavel: „mă bucur acum în suferințele mele pentru voi” (Coloseni 1, 24). Suferința acceptată presupune starea de mulțumire pentru încercările pe care Dumnezeu le îngăduie asupra omului. Exemplul cel mai bun ni-l oferă însuși Mântuitorul când, rugându-Se cu sudoare prefăcută în sânge, spunea: „Întristat este sufletul meu până la moarte”, cerând „să treacă paharul acesta” al suferinței, însă nu după voia Sa, ci după voia lui Dumnezeu (Matei 26, 38-39). Crucea reprezintă în același timp un mijloc de mărturisire și de cerere. În timpul sfintelor slujbe creștinul se însemnează cu semnul Sfintei Crucii.

Crucea reprezintă și semnul jertfei Mântuitorului pentru noi, iar puterea Crucii o scoate în evidență Sfântul Apostol Pavel în Epistola sa către Corinteni, cuvântul crucii reprezentând puterea lui Dumnezeu. Bucuria în crucea Domnului, de care ne vorbește același Apostol, reprezintă bucuria acceptării jertfei Sale pentru noi și cererea ca jertfa Sa să ne aducă mântuirea, crucea reprezentând astfel semn și mărturie a lucrării de mântuire a omului pe care Iisus Hristos, din nemărginita milă și infinita dragoste, S-a jertfit pentru noi. Cel mai important lucru în lepădarea de sine este ceea ce Hristos a făcut pentru făptura umană când S-a răstignit pe lemnul crucii. Taina crucii reprezintă expresia supremei iubiri a lui Dumnezeu care prin deșertarea de slavă S-a făcut Om, răstignindu-Se pe Cruce pentru noi și pentru a noastră mântuire. Evanghelistul Ioan ne învață că: „Dumnezeu este iubire și cel ce rămâne în iubire, rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne în el” (I Ioan 4, 16). Sfânta Cruce ne descoperă Taina Sfintei Treimi dar și taina întrupării. Cauza răstignirii a fost asumarea acestei jertfe și asumarea păcatelor noastre. Privind la Crucea Domnului ne putem purta și crucea noastră, asumarea însemnând să ne identificăm cu crucea pe care Dumnezeu ne-a dat-o. Pentru a ajunge la asemănarea cu Dumnezeu trebuie să lucrăm permanent la lepădarea de sine. Troparul praznicului ne face să înțelegem că prin cruce devenim biruitori, iar Dumnezeu ne poartă de grijă. Biruința ne face să devenim mărturisitori creștini și să obținem binecuvântarea lui Dumnezeu devenind moștenitori ai Împărăției Sale. Prin cruce biruim ispitele care vin de la trup, de la lume și de la diavol. Lumea întreagă nu valorează cât valorează sufletul unui om. Avertismentul pe care Dumnezeu ni-l dă vorbește despre cei care cred, dar se rușinează de credința lor, adică nu au curaj sau sunt lași sau fără simț de răspundere față de mărturisirea lui Dumnezeu. Să nu uităm că Biserica s-a clădit pe sângele martirilor, iar într-una din ectenia cererilor solicităm sfârșit creștinesc fără rușine. Cel care va urma lui Hristos uitându-se pe sine, acela își va câștiga sufletul.

Trecerea de la întunericul suferinței și a morții lumii create către strălucirea luminii duhovnicești se poate face atunci când omul pune, peste darul primit de la Dumnezeu, Crucea lui Hristos. La umbra crucii toate se umplu de lumină, iar despărțite de cruce toate bogățiile lumii se întunecă. În lumina crucii omul poate vedea lucrurile lumii, propria viață și pe semeni ca daruri ale lui Dumnezeu și poate să se dăruiască pe sine însuși ca dar al iubirii.

(Ioan 19, 6) „Când L-au văzut deci arhierii și slujitorii au strigat, zicând: Răstignește-L! Răstignește-L! Zis-a lor Pilat: Luați-L voi și răstigniți-L, căci eu nu-l găsesc nici o vină.”

Pilat, după numai cele câteva cuvinte pe care le auzise, a vrut să-l dea drumul lui Iisus, însă mulțimea s-a aprins și mai tare, spunând: Răstignește-L. Și de ce doreau ei atât de mult să-L omoare într-un chip ca acesta? Pentru că era o moarte rușinoasă. Ei se temeau că după aceea, cineva își va aminti de El și de aceea voiau să-L aplice o pedeapsă care era în același timp și un blestem. Ei nu știau că Adevărul este preaslăvit de piedicile pe care le întâlnește.

(Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Evanghelia după Ioan*, 84, 2)

Dumnezeu îi adresează omului chemarea tainică, uneori aproape imperceptibilă de a crede în El, și astfel omul simțind această chemare crede în Dumnezeu.

Unii oameni răspund chemării lui Dumnezeu, iar alții rămân imuni la această chemare. Sfinții Apostoli au răspuns chemării lui Dumnezeu, lăsând totul. Oare numai cei săraci îl urmează pe Dumnezeu și cei bogați îi întorc spatele? Nicidecum. Unii oameni sunt atât de preocupați de problemele lor încât nici nu mai doresc să se obosească ascultând cuvântul Domnului și cu toate acestea ei aud în inima lor chemarea lui Dumnezeu. Sufletul omului fără Dumnezeu este rănit și sângerează: „Pentru Tine ne-ai creat, scrie Fericitul Augustin, și inima noastră nu-și află odihna până nu se va putea odihni întru Tine.”

Omul îl descoperă pe Dumnezeu în diferite momente ale vieții. Sfântul Apostol Pavel s-a întâlnit cu Domnul Iisus Hristos printr-o revelație supranaturală, pe drumul Damascului. Saul detesta creștinismul, el dorea să-l onoreze doar pe Dumnezeu-Tatăl, dar datorită unei minuni Saul, ajunge apostol și în sinagogile Damascului în loc să-i prigonească pe creștini și să-i întemnițeze, Saul devenind prin botez Pavel, îi întărește în credință mărturisindu-l pe Iisus Hristos.

Un alt exemplu este și cel petrecut cu unul din contemporanii noștri, cu mitropolitul Antonie Bloom, care a fost necredincios în copilărie, dar într-una din zile și-a propus să studieze și să cerceteze dacă ceea ce zice preotul este adevărat. El spune: „În timp ce citeam Evanghelia de la Marcu, povestește el, între primul capitol și începutul celui de-al treilea, am simțit dintr-o dată că în partea cealaltă a mesei la care stăteam era cineva, nevăzut, dar perfect perceptibil. Ridicându-mi ochii, nu am văzut nimic, nu am auzit nimic și nici nu am simțit vreo impresie sensibilă, în afară de certitudinea absolută că de partea cealaltă a mesei Se afla Iisus Hristos(...). Din momentul acela s-a petrecut cu mine o schimbare completă(...). Am simțit că tot ce îmi rămânea de făcut în viață era să le împărtășesc celorlalți această bucurie a transfigurării vieții care îmi fusese revelată în cunoașterea lui Dumnezeu și a lui Hristos. Așa că, adolescent fiind, în situații mai mult sau mai puțin potrivite, pe băncile școlii, în metrou, în taberele de tineri, am început să vorbesc despre Hristos și despre modul în care El mi se arătase mie, ca

Misterul credinței

viață, ca bucurie, ca sens, ca ceva atât de nou, încât totul a fost reînnoit prin El (...).”

Unii au ajuns să creadă în Dumnezeu datorită întâmplărilor vieții, au avut o boală grea, o nenorocire sau un deces în familie, sau altceva, și și-au dat seama că există Dumnezeu, că singurul care îi poate ajuta este numai Dumnezeu.

Credința este un dar care cere efortul de a o dobândi.

Filozofii studiind științele, religia și cosmosul au ajuns la concluzia că cineva le-a creat, deoarece ele sunt în perfectă armonie, nu sunt produsul hazardului și acest cineva nu poate fi altul decât Dumnezeu.

Un mare filozof, Platon spunea: „Tot ce se naște, se naște în mod necesar prin acțiunea unei cauze. Totuși a-l descoperi pe autorul și tatăl universului este mare lucru, iar atunci când l-am descoperit, e cu neputință să-l divulgăm tuturor (...). Lumea aceasta e bună, iar meșterul este bun (...). Lumea aceasta e cel mai frumos dintre lucrurile născute, iar meșterul este cauza cea mai desăvârșită (...).”

Lumea poartă în ea, reflectarea realității divine și trăsăturile frumuseții și ale perfecțiunii. Prin *catharsis*, curăție, credinciosul se poate ridica până la contemplarea lui Dumnezeu.

În concepția unora filozofia e înaintemergătoarea creștinismului pentru că mulți mari Părinți ai Bisericii s-au apropiat de Hristos după ce s-au inițiat în filozofie precum: Sfântul Iustin Martirul și Filozoful, Sfântul Clement Alexandrinul, Fericitul Augustin, Sfântul Grigorie de Nyssa și Sfântul Grigorie de Nazianz. Tocmai de aceasta unii filozofi precum: Socrate, Platon și Aristotel au fost pictați în pronaosul primelor biserici creștine.

Poporul evreu a primit revelația de la Dumnezeu prin oamenii Săi aleși: Noe, Avraam, Isaac, Iacob, Moise, Ilie, Elisei, Iona și mulți alți profeți. Evreii au fost călăuziți de Dumnezeu, cu care vorbeau prin rugăciune și prin profeți.

Lui Avraam Dumnezeu i s-a arătat și i-a zis: „Eu sunt Dumnezeul cel Atotputernic, fă ce-i plăcut înaintea Mea și fii fără prihană, și voi încheia legământ cu tine(...)”. Iar Dumnezeu a zis către Moise: „Iată, voi veni la tine în stâlp de nor des, ca să audă poporul că Eu grăiesc cu tine și să te creadă pururea.” Și Domnul a zis către Moise: „Eu sunt Domnul Dumnezeul tău(...)”. Să nu ai alți dumnezei în afară de Mine.” (Ieșire 19 și 20).

Templul din Ierusalim era locul unde credinciosul îl pu-

tea întâlni în mod nevăzut pe Dumnezeu și unde El le putea asculta rugăciunile.

Peste jertfele lui Solomon s-a pogorât foc din cer și jertfele au fost mistuite. Apoi Dumnezeu s-a arătat lui Solomon și i-a zis: „Am auzit rugăciunea ta și cererea ta cu care te-ai rugat către Mine și ți-am îndeplinit toate după cererea ta, am sfințit templul pe care l-ai zidit ca să petreacă numele Meu acolo în veci și vor fi ochii și inima Mea acolo în toate zilele.” (III Regi 3-9).

Sfântul Ilie a adus jertfă pe Muntele Carmel lui Dumnezeu, la fel și oamenii lui Baal. Însă, Baal nu răspunde cu foc, pentru că nu era nimic, doar statuie. Dumnezeu la rugăciunea Sfântului Ilie, coboară foc din cer peste jertfa îmbibată în apă și văzând poporul aceasta s-a convertit, a fost convins că Dumnezeul lui Ilie este cel adevărat și crezând au scandat: „Domnul este Dumnezeu, Domnul este Dumnezeu!” (III Regi 16, 17, 18).

Iată că în decursul timpului Dumnezeu se descoperă oamenilor, ca aceștia să creadă în El, să nu aibă îndoieli, și să se convingă că Dumnezeu îi ajută în toate problemele lor. Așadar mulți oameni, cred în Dumnezeu datorită acțiunii providențiale a lui Dumnezeu cu ei.

Trufia este o piedică în calea credinței. Prin inteligența trufașului Dumnezeu nu poate fi cunoscut, deoarece El se revelează doar sufletelor smerite. Iar pe cei pe care-i cheamă, Dumnezeu îi îndreaptă și apoi îi mărește până la sfârșitul veacurilor, reșezându-i din muritori în nemuritori în Împărăția Sa.

În concluzie putem spune că prin credință îl acceptăm pe Dumnezeu în viața noastră, datorită intervenției Lui în viața noastră. „Credința e suficientă pentru a ne convinge că există Dumnezeu.” spunea Sfântul Vasile cel Mare.

Prof. Amalia STANA

Crucea viață și înviere

Simbolul credinței noastre creștine, Sfânta Cruce este mijlocul prin care a fost înfăptuită minunea învierii omului și a vindecării firii omenești supuse stricăciunii. Cinstind-o, Îl cinstim de fapt pe Cel Ce S-a răstignit pe ea, pe Domnul nostru Iisus Hristos. Sfinții Părinți numesc Sfânta Cruce ca fiind „viața noastră”, căci prin intermediul ei am redobândit raiul pierdut prin păcatul lui Adam.

Biserica noastră o cinstește în mod deosebit în 14 septembrie, când sărbătorim Înălțarea Sfintei Cruci, care ne amintește de evenimentul din secolul al IV-lea de la Ierusalim, când a fost scos lemnul Sfintei Cruci spre cinstire înaintea binecredincioșilor creștini. A doua oară în cursul anului bisericesc o cinstim în Duminica a treia din Postul Mare, la jumătatea urcușului către Învierea Domnului, pentru că, după cum în mijlocul raiului era sădit Pomul Vieții, tot așa în mijlocul Postului Mare se află Sfânta Cruce, cea de viață făcătoare.

Înălțarea Sfintei Cruci, adevărat izvor de putere spirituală în evlavia creștinilor ortodocși, se serbează cu post pentru că ne aduce aminte de Pătimirile și Moartea Mântuitorului Iisus Hristos. În această zi sărbătorim amintirea a două evenimente deosebite din istoria lemnului Sfintei Cruci. Primul este descoperirea Crucii pe care a fost răstignit Mântuitorul Hristos și înălțarea ei solemnă în văzul poporului de către Episcopul Macarie al Ierusalimului, în ziua de 14 septembrie. Acest fapt minunat se datorează Sfintei Împărătesă Elena, mama Sfântului Împărat Constantin cel Mare. Trebuie să amintim că înainte de a descoperi împărăteasa Elena lemnul Sfintei Cruci la Ierusalim, fiul ei, împăratul Constantin cel Mare, a văzut pe cer în chip minunat semnul Sfintei Cruci, alcătuită din stele, și cu îndemnul „În acest semn vei învinge”. Văzând în aceasta un semn dumnezeiesc, împăratul a poruncit meșterilor să facă o cruce mare din aur și din pietre scumpe care să fie purtată înaintea oștirilor sale. Deci, lovindu-se cu oastea lui Maxențiu, marele Constantin l-a biruit pe acela la Pons Milvius (Podul Vulturului) și a intrat biruitor în Roma, în anul 312. Un an mai târziu, Constantin a emis celebrul Edict de la Mediolanum, prin care creștinilor le era acordată libertatea deplină. Cel de-al doilea eveniment din istoria Sfintei Cruci sărbătorit astăzi este aducerea sau întoarcerea Cru-

cii de la perșii păgâni, la anul 629, pe timpul împăratului bizantin Heraclius, care a depus-o cu mare cinste în Biserica Sfântului Mormânt (a Sfintei Cruci) din Ierusalim, după ce Patriarhul Zaharia a înălțat-o în văzul credincioșilor, tot într-o zi de 14 septembrie.

De sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci, cântăm un tropar care ne arată de ce trebuie să cinstim Sfânta Cruce: „Veniți toți credincioșii să preamărim lemnul cel de viață făcător; pe el a întins Măinile Sale, de bunăvoie, Hristos, Dumnezeuul nostru. El ne-a ridicat fericirea cea dintâi”. Ea este tiparul care ne îngăduie să înțelegem taina lumii și a vieții, este cheia prin care dobândim viața veșnică. Crucea este semnul dragostei nemărginite a lui Dumnezeu pentru om. De aceea, Mântuitorul a voit să moară pe Cruce, cu brațele întinse, să ne îmbrățișeze, să ne arate de-a pururea iubirea Sa cea mare pentru noi, cei pe care ne așteaptă să ne întoarcem la El. Cinstim Sfânta Cruce cea de viață dătătoare pentru că în taina ei se vedește Învierea lui Hristos, Domnul și Dumnezeuul nostru. Nu putem concepe, noi, creștinii ortodocși, Sfânta Cruce fără Învierea Domnului, deoarece crucea fără Înviere este doar un element de tortură, iar cu Învierea este lemnul cel de viață dătător pentru că prin jertfa Domnului Iisus Hristos de pe ea a fost mântuit neamul omeneșc.

Pe Cruce, Mântuitorul nostru Iisus Hristos a zdrobit cu moartea pe moarte, a biruit moartea prin Învierea Sa din mormânt, Învierea Sa fiind și arvuna sau pârğa învierii noastre proprii. Noi credem și suntem convinși că vom învia la Judecata de Apoi, pentru că Iisus Hristos a înviat înaintea noastră. Pârğa înseamnă

primul sau primele fructe care se coc sau se rumenesc într-un pom. Ele sunt prezentimentul și arvuna că toate celelalte se vor coace și vor veni după ele și că întregul pom va da roada convenită. Așa și Iisus Hristos este numit Pârğa învierii noastre.

Crucea este semn omenesc și dumnezeiesc deopotrivă. Semn omenesc, căci omul de la început a fost plăsmuit în chipul Crucii. Făcând-o unealtă de tortură și de moarte, Crucea a devenit simbolul suferinței și al morții. Dar de când Hristos S-a răstignit, Crucea a devenit semn dumnezeiesc, semnul Fiului Omului, semn de biruință, de bucurie și de viață. De aceea Biserica se bucură cântând: „Crucea Ta, Doamne, viață și înviere este pentru poporul Tău”.

De la naștere până la moarte și până la învierea cea de obște, toată viața creștinului este umbrată de Sfânta Cruce, care este cheia ce deschide camera de bunătați a harului. Ca semn al Său, Mântuitorul a dat Crucii toată puterea Sa și a dăruit-o ca pe darul cel mai de preț ucenicilor Săi, iar prin mărturia lor nouă, tuturor celor care am primit Sfântul Botez. Din momentul nașterii noastre din apa Botezului devenim purtători ai Crucii și suntem chemați să luăm Crucea lui Hristos fără frică, fără rușine, bărbătește, răbdători. Crucea lui Hristos este sfântă, cinstită și tare. Este putere a omului credincios și armă asupra diavolului. Toți sfinții Bisericii noastre au îmbrățișat Crucea de timpuriu, au luat-o cu bucurie, n-au părăsit-o niciodată. Crucea ocupă un loc central în viața credincioșilor creștini. Este cel mai sfânt simbol al Bisericii noastre. Toate Sfintele Taine se pecetluiesc cu semnul Sfintei Cruci. Preotul binecuvântează

în forma crucii. În biserică toate sunt purtătoare de cruce, în formă de cruce, imprimate cu cruce, închinare cu cruce: sfintele vase, veșmintele preoțești, cărțile liturgice.

Creștinul când se roagă și când începe orice lucrare în cinstea Bunului Dumnezeu se închină cu semnul Sfintei Cruci, pe care îl face cu mâna pe fața sa, aducându-și aminte de puterea cea nemăsurată a Celui care a sfințit Crucea cu scump Sângele Său și ne-a lăsat-o nouă ca pe o armă nebiruită asupra celui rău, după cum spunem la Taina Sfântului Maslu: „Doamne, armă asupra diavolului, Crucea Ta o ai dat-o nouă; că se îngrozește și se cutremură, nesuferind a căuta spre puterea ei; că morții i-ai sculat și moartea o ai surpat, pentru aceasta ne închinăm îngropării Tale și Învierii”. Când ne însemnăm cu Sfânta Cruce, spunem: În numele Tatălui (la frunte) și al Fiului (la piept) și al Sfântului Duh (la ambii umeri), după care, apoi, lăsând mâna în jos, spunem: Amin! Când spunem „în numele Tatălui”, înseamnă că Îl cinstim pe Dumnezeu Tatăl Atotțiitorul, iar când coborâm mâna la piept și rostim „și al Fiului” Îl preamărim pe Dumnezeu Fiul Care S-a coborât pe pământ pentru mântuirea noastră, iar când ducem mâna la umărul drept și la cel stâng rostind cuvintele „și al Sfântului Duh” înseamnă cinstirea pe care o aducem Duhului Sfânt „Domnul de Viață Făcător”. Astfel, prin însemnarea cu Sfânta Cruce cinstim Treimea cea deoiființă și nedespărțită: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, Dumnezeuul nostru. De aceea trebuie să ne facem cu evlavie semnul crucii la începutul zilei, al lucrului, trecând pe lângă biserică, intrând în sfântul locaș. Să purtăm crucea pe piept spre ocrotire și binecuvântare. Să o punem la temelie casei, la capul patului, în automobil, la birou, spre întărire și apărare, putere și ocrotire.

Biserica noastră și noi, toți creștinii ortodocși, care suntem mădulare ale ei, nu putem viețui fără Sfânta Cruce și de aceea în troparul sărbătorii de mâine Îl rugăm pe Dumnezeu: „Măntuiește, Doamne, poporul Tău, și binecuvântează moștenirea Ta; biruință binecredincioșilor creștini asupra celui potrivnic dăruiește, și cu Crucea Ta păzește pe poporul Tău”.

(ziarullumina.ro)

Pașii concreți ai luptei pentru îndumnezeire

Scopul principal al omului și întreaga luptă a vieții țintește îndumnezeirea cea în Hristos, primind cercarea personală a împărtășirii în Duhul Sfânt cu harul îndumnezeitor al lui Hristos. Firea omenească îndumnezeită prin asumarea ei de către Cuvântul dumnezeiesc a arătat, la dumnezeiasca Schimbare la Față, posibilitatea de a cuprinde lumina nădăjduitei îndumnezeiri și prin urmare, Împărăția lui Dumnezeu este deja cunoscută și înfăptuită încă de aici. Lumina dumnezeieștii Schimbări la Față a Mântuitorului nu este alta decât lumina Împărăției Lui care s-a arătat prin El și continuă să fie transmisă oamenilor prin Duhul Sfânt. Această lumină o văd și monahii cei curați cu inima,

pentru că treptat au trecut scara pocăinței și cu harul lui Dumnezeu au primit, ca lumină, dumnezeieștile luminări ale energilor harului.

Deși pare îndrăzneală descrierea acestor înțelesuri înalte și a acestei stări mai presus de fire, mai cu seamă în generația noastră căldicică și slăbănogită, totuși ea nu încetează să fie scopul principal și, în același timp, dorul nostalgic și dorința întregii umanități, locul în care se sfârșește orice căutare și nedumerire a lumestii incertitudini. În conștiința cauterizată a omului rătăcit și împletit de astăzi, pe care îl stăpânește și îl zdrobește deznădejdea, nu este exagerată și fără rost descoperirea sistematică a acestei drepte orientări împotriva atâtor altor

înșelări care biciuiesc în special tineretul. De aceea repetăm aici pe scurt modul în care poate fiecare om, dacă vrea, să ajungă la destinația lui.

Punctul de plecare este dreapta credință și pocăința. Ceea ce împreună-lucează este harul lui Dumnezeu prin intermediul Bisericii, prin Sfintele Taine, prin dispoziția cea bună a inimii și împreună-lucrarea omului, prin ascultarea față de dumnezeieștile porunci. De asemenea, se cere o luptă neîncetată împotriva pricinilor păcatului și împotriva lui satana care silește dispoziția pătimășă a celui ce se pocăiește, fiindcă, din pricina vechilor obiceiuri, harul dumnezeiesc nu a pătruns încă în lăuntrul lui. După cum se cere o luptă și

împotriva patimilor care încă îi umbresc și alegerea liberă. Stăruința în hotărârea cea bună de a păzi dumnezeieștile porunci și răbdarea în potrivnicii, care se numesc ispite, provoacă sporirea harului, care cu timpul nimicește pe omul cel vechi, patimile și poftele și îl zidește omul cel nou prin virtuți. Prin virtuți se desăvârșește caracterul și în general viața în Hristos. În acest punct începe starea cea mai presus de fire a sfințeniei, unde virtuțile sunt urmate de harisme și de simțirea pleneră în Dumnezeu. Prin luminarea dumnezeiescului har, omul primește descoperiri și se unește în chip de negrăit cu dumnezeieștile energii necreate, gustând în chip potrivit îndumnezeirea lui cea mai presus de minte,

care este împlinirea făgăduinței părintești a lui Dumnezeu. Eu am zis: dumnezei sunteți și toți fii ai Celui Preaînalt. Și toți câți L-au primit le-a dat putere să se facă fii ai lui Dumnezeu.

Până aici ne-am referit pe scurt la partea practică a vieții celei după Hristos, precum și la rezultatele ei, ca să arătăm în continuare că acesta este în esență idealul monahului și ținta corespunzătoare personală a monahului. Dar nicicând, în nici un stadiu al vieții sale ascetice, monahul nu este individualist sau nesociabil, cum se răstălmăcește adeseori cu rea intenție.

(Gheron Iosif Vatopedinul, *Cuvinte de mângâiere*, Editura Marii Mănăstiri Vatoped, Sfântul Munte Athos, 1998)

ȘTIRI

Ierarhii arădeni i-au binecuvântat pe elevii Seminarului Teologic Ortodox din Arad, la începutul anului școlar 2019-2020

Anul școlar 2019-2020 a debutat la data de 9 septembrie 2019, moment care a fost marcat la Seminarul Teologic Ortodox din Arad prin săvârșirea slujbei Sfintei Liturghii, urmată de slujba de Te Deum la începerea anului școlar de către un sobor de preoți, în frunte cu pr. prof. Pompiliu Gavra, directorul acestei instituții.

Elevii s-au bucurat de prezența în mijlocul lor a ÎPS dr. Timotei Sevcicu, a PS dr. Emilian Crișanul, a domnului Sergiu Bîlcea, vicepreședintele Consiliului Județean Arad, a domnului Flavius Moraru, reprezentantul Prefectului județului Arad, a domnului Dăraș Aurel, Prorector al Universității de Vest „Vasile Goldiș” Arad, a Preacuviosului părinte lect. univ. dr. Nicolae Tang, reprezentând Facultatea de Teologie Ortodoxă „Iarion V. Felea”, din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” Arad, a Preacuviosului Părinte Iustin Popovici, consilier cultural și membru în Consiliul de Administrație al școlii, a PC părinte arhid. asist. univ. drd. Tiberiu Ardelean, inspector bisericesc, a PC Părinte Flavius Petcuț, Protopop al Aradului și a PC Părinte Mircea Proteasa, consilier economic al Arhiepiscopiei Aradului precum și a elevilor seminariști și a părinților acestora, a cadrelor didactice de la Seminarul arădean.

Momentul festiv a continuat în Aula Facultății de Teologie „Iarion V. Felea” din Arad, unde au urmat la cuvânt oficialitățile prezente, care le-au amintit elevilor despre cât de prețioasă este educația în viața unui om și, mai mult, despre cât de important este ca România să aibă elevi buni, curajoși și iubitori de credință, de țară și de neam.

Înaltpreasfințitul Părinte dr. Timotei Sevcicu în cuvântul rostit s-a referit la rugăciunile și ecteniile din cadrul slujbei de Te Deum la început de an școlar, adică: luminarea minții, curățirea sufletească, ferirea de răătăcirii, pentru formarea unui caracter adevărat în societate, contribuind la progresul general. Prezența oficialităților, ca și a părinților sau a celor apropiați elevilor și elevelor școlii, precum și a celor angajați în activitatea acesteia sau a bisericii, arată responsabilitatea fiecăruia față de tânăra generație careia aparține viitorul. În încheiere, Chiriarhul arădean s-a alăturat tuturor cu binecuvântarea strădaniilor ce le vor depune în scopul reușitei cu ajutorul lui Dumnezeu. Preacuviosul Părinte protos. dr. Iustin Popovici a dat citire mesajului PF Părinte Patriarh Daniel la început de an școlar.

Apoi, Ierarhii arădeni, însoțiți de conducerea școlii și oficialitățile prezente au vizitat sălile de clasă ale Instituției, care au fost renovate în întregime. Elevii seminariști s-au întâlnit cu profesorii diriginți, împărțind impresii din vacanța ce tocmai s-a încheiat, pregătiți de începerea cursurilor noului an școlar.

PS Părinte Emilian Crișanul i-a binecuvântat pe elevii arădeni din mai multe școli din municipiu, la început de an școlar

Luni, 9 Septembrie 2019, Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Aradului, a participat la festivitățile de deschidere a anului școlar în mai multe instituții de învățământ arădene: Colegiul Național „Moise Nicoară”, Colegiul Național „Elena Ghiba Birta” și Colegiul Economic.

În cadrul acestora, ierarhul arădean a rostit rugăciuni de binecuvântare a copiilor, părinților și a cadrelor didactice.

Nașterea Maicii Domnului prăznuită la Mănăstirea Arad-Gai

În fiecare an, la data de 8 septembrie, arădenii sărbătoresc cu multă bucurie Nașterea Maicii Domnului, cea dintâi sărbătoare mare de la începutul anului bisericesc.

În seara de ajun a sărbătorii Nașterii Maicii Domnului, Chiriarhul arădean, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, a săvârșit slujba Vecerniei cu Litie în altarul de vară din curtea Mănăstirii Arad-Gai. La finalul acesteia, Înaltpreasfinția Sa a rostit un cuvânt de învățătură pus sub titlul „Stâlpul înțelepciunii”, adică adâncirea sensului acestor cuvinte din paremiile și imnografia praznicului privind pe Maica Domnului în legătură cu El, Care este Însăși înțelepciunea dumnezeiască. Fiecare sărbătoare a Maicii Domnului pune în lumină virtuțile pe care le-a dovedit dând totodată pildă de urmat pentru credincioși ca fii ai Ei, de asemenea ai Bisericii, aceasta fiind însuși trupul tainic al Mântuitorului. Într-însa toți credincioșii își găsesc tăria de a urma Mântuitorului, mai ales la început de an bisericesc, totodată și școlar, a amintit Înaltpreasfinția Sa.

Slujbele au continuat pe întreg parcursul nopții, săvârșindu-se Taina Sfântului Maslu, Sfânta Liturghie de noapte, Ceasurile liturgice, Slujba Aghiasmei mici, Acatistul Nașterii Maicii Domnului.

În ziua praznicului, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie arhierescă în altarul de vară din curtea mănăstirii. Din sobor a făcut parte, pe lângă alți părinți slujitori: Pr. Pavel Teodor, consilier eparhial și Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial.

Cuvântul de învățătură rostit de către Chiriarhul nostru a fost pus sub titlul „Renaștere duhovnicească” (cf. citirilor zilei: Gal. 6; Filip. 2; In. 3 și Luca 10), adică aceea care vine din ascultarea cuvântului lui Dumnezeu și totodată urmarea lui, așa cum învață Mântuitorul în convorbirea cu Nicodim, din care face parte și pericopa duminicală, răspunzând și celei a praznicului, Maica Domnului dând pildă, ca și părinții ei, Ioachim și Ana, care au stăruit în respectarea legii divine, privind cu

precădere familia evlavioasă. Începutul anului școlar îndatorează deci părinții cu grija educației alese a copiilor spre a fi folositori întregii obști. Cronica locală a înscris mereu o edificatoare împletire a activității Bisericii și Școlii, prin organisme adecvate care sunt cinstite deosebit în acest an omagial închinat satului românesc cu preoții, învățătorii și primarii gospodari, a subliniat Înaltpreasfinția Sa. În continuare, Părintele Arhid. Tiberiu Ardelean, inspector eparhial, a data citire Mesajului Preafericitului Părinte Patriarh Daniel adresat elevilor la începutul anului școlar 2019-2020. Răspunsurile liturgice, atât seara la Priveghere cât și în ziua de praznic, la Sfânta Liturghie, au fost date de studenți și seminariști de la școlile teologice arădene.

PS Părinte Emilian Crișanul a participat la Sărbătorile Naționale de la Țebea – 2019

Anul acesta se împlinesc 147 de ani de la trecerea la cele veșnice a „Crăișorului Munților”, eroul național Avram Iancu, și cu acest prilej, ca în fiecare an, în localitatea Țebea au fost organizate „Sărbătorile naționale”.

Astfel, Duminică, 8 septembrie 2019, zi în care prăznuim Nașterea Maicii Domnului, în biserica parohiei Țebea, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, a fost săvârșită Sfânta Liturghie de către Preasfințitul Părinte Gurie, Episcopul Devei și al Hunedoarei, împreună cu Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Aradului, alături de un sobor de preoți și diaconi.

După Sfânta Liturghie a urmat slujba Parastasului la mormântul eroului național Avram Iancu, săvârșită de către soborul slujitor în prezența a numeroase oficialități, personalități politice și credincioși veniți să ia parte la acest eveniment de renume național.

Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul a rostit un cuvânt de învățătură despre importanța praznicului din această zi, spunând că Fecioara Maria, fiind rod al harului, rugăciunii și lacrimilor Sfinților Părinți Ioachim și Ana, s-a deschis spre infinitul dumnezeiesc, purtând în ființa și brațele ei pe Cel necuprins, prin Care s-a zidit universul. De la „Maica Luminii” învățăm să umblăm pe calea vieții în lumina învățaturii Fiului lui Dumnezeu. În continuare Preasfinția Sa a vorbit despre faptele de vitejie ale eroului național Avram Iancu și despre îndemnul lăsat de acesta, dar și de bunicii și părinții noștri, de a ne iubi familia, țara și credința, de a ne jertfi pe altarul țării și pe altarul credinței strămoșești.

Manifestările de la Țebea au continuat cu depunerea de coroane la mormântul eroului Avram Iancu și apoi cu un spectacol de folclor.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.